



Les escoles d'estiu

L'Escola d'Estiu, entesa en sentit ampli com a institució pedagògica, està a punt de complir cent anys. És ben cert que en el seu inici, 1914, tingué tot el suport d'una institució eficaç, compromesa i dinàmica com era la Mancomunitat i el seu president, Enric Prat de la Riba. No és menys cert, però que el pòndol d'aquesta iniciativa l'entomaren immediatament els mestres com a col·lectiu i, singularment, alguns dels seus líders, coneixedors i entusiastes dels mètodes pedagògics més avançats. Si llegim textualment quina era la intenció que els movia, l'ideal que els esperonava (recomanem, en aquest sentit, l'article de Salvador Carrasco en aquesta mateixa revista), ens sorprendrà la plena vigència encara avui de la que era la seva tesi fonamental, el seu propòsit manifest. D'aleshores ençà ha plogut molt i les convulsions del segle i la mateixa dinàmica de la història han anat conformant una evolució progressiva i necessària també en el terreny de la pedagogia com no podia ser d'altra manera. Hi ha, però, pràctiques i conceptes fonamentals que mantenen secularment la seva actualitat sigui quin sigui el context històric en què es formalitzin. Un d'ells, de cabdal importància, es refereix a la indispensable competència del professorat com a condició sine qua non per garantir, en qualsevol sistema, època o situació, un ensenyament de qualitat, rigorós, compromès i eficaç. I això passa ineluctablement per assegurar que el professorat novell accedirà a l'aula amb una sòlida formació inicial –el compromís vocacional el donem per suposat– i la voluntat d'acréixer i renovar la seva competència professional amb una no menys sòlida formació continuada.

Darrerament s'ha insistit en la importància essencial d'aquest concepte en l'ordenació de tot sistema educatiu, abstracció feta de l'articulat legal que formalment l'empari a cada moment o de la reforma educativa que circumstancialment s'escaigui.

El compliment d'aquest requisit sembla, doncs, indiscutible. L'Escola d'Estiu –les múltiples escoles d'estiu des dels seus inicis, des d'instàncies diverses i amb diferents formats– han contribuït significativament a la tasca de formació del professorat. Així s'ha entès sempre des de les successives administracions educatives, raó per la qual s'ha donat suport i tutela a aquesta singular modalitat formativa del professorat, entenent la importància de la complementarietat d'aquesta iniciativa, en el conjunt de la seva planificació de formació. I s'ha valorat, així, la feina articulada pels mateixos ensenyants, des de les seves associacions i, en particular, des del seu col·legi professional.

El Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències porta més de trenta-cinc anys d'organització ininterrompuda d'Escola d'Estiu. Al llarg d'aquest temps hem mostrat no solament la nostra capacitat organitzativa sinó també un notable poder de convocatòria, una contínua voluntat d'adaptació, l'encert en la

constitució d'equips de formadors sòlids i competents, la pretensió que l'escola d'estiu fos també un lloc de trobada dels docents per a l'intercanvi d'inquietuds i experiències, l'ànim de prolongar les activitats de formació al llarg de tot el curs escolar i fer-la extensiva també a diversos àmbits comarcals. Tenim la voluntat de continuar per aquest camí amb impuls renovat, amb esforç i autoexigència, conscients de la necessitat de repensar contínuament el què i el com d'acord amb els reptes educatius i les exigències de formació de cada moment. Això és el que volem oferir –ho oferim de fet– als nostres col·legiats i a tots els docents que, generació rere generació, ens han fet confiança. Això és també el que oferim a les altes instàncies educatives de la Generalitat per tal que en el marc del Pla de Formació del Professorat es tingui en compte aquesta nostra llarga i profitosa experiència en aquest sentit. Al costat –i en íntima col·laboració– de les iniciatives de formació que proposi, organitzi i executi el mateix Departament d'Educació, no es pot menystenir l'actiu que representa la nostra constant i demostrada experiència en matèria de formació. L'esperit escola d'estiu, per tot el que ha representat i representa, ha de contribuir a sumar positivament. Ben entès que no invoquem nostàlgicament cap pretèrita situació estàtica. Ben al contrari, som sabedors més que ningú –justament perquè la nostra condició de Col·legi dels ensenyants ens atorga coneixement directe i continu de la realitat docent– que és el moment de consolidar nous i millors equips de formadors, plantejar noves idees, formular nous projectes, fugir de rutines inveterades, introduir nous elements i formes d'organització, captar els centres d'interès de les noves generacions d'ensenyants, etc. Si un coneixement empíric del món de la docència i una dilatada experiència formativa no ens avalessin, no podríem oferir amb garantia el concurs de la nostra feina i la nostra voluntat de servei amb la convicció amb què ho fem.

La LEC, en el seu capítol II, articles 109 i 110, estableix, amb el llenguatge concís que correspon a un document jurídic, els requisits de la formació inicial i la formació permanent, els defineix, en concreta l'abast, fixa els objectius, l'organització, etc. Tanmateix l'Administració, com no pot ser altrament, n'assumeix la total responsabilitat, la promoció, la programació, l'establiment de convenis de col·laboració, etc. Amb tot, en l'article 107, es reserva el dret de «donar suport a les associacions professionals de docents legalment constituïdes i facilitar la participació, si escau, en l'organització i la realització d'activitats d'innovació i de formació permanent».

En aquest sentit, voldríem sentir-nos al·ludits i pensar que en la necessària dinàmica que s'imposa d'actuar després de legislar, escaurà comptar amb el concurs del col·legi professional dels docents –és a dir, dels docents mateixos– en la tasca de continuar contribuint amb eficàcia a la seva pròpia formació. I això, emparant-nos en l'esperit i la lletra de tot el que sumàriament acabem d'exposar.

